

MČTAU Literatūros fakulteto 2021-2022 mokslo metų II pusmečio veikla

Fokusai - tai jo (apskaitininko Votrubos) hobis. Prisiminkite kad ir pernykštę jo ataskaitą...

Pani Zosia

1. ĮVADAS

Sovietų Sąjunga didžia dalimi žlugo nuo problemų ignoravimo ir nesuvaldomo gėrėjimosi. Džiugu, kad rektoratas nekvestionuoja problemų įvardinimo, atvirkščiai - tai skatina.

Pradžioje noriu pabrėžti, kad Literatūros fakultetas tikra prasme amžėja - vidurkis jau lenkia 80 metų. Būdamas priėmimo komisijoje, naujokų klausdavau, kodėl nesirenkama Literatūros fakulteto. Dažnas atsakymas - reikės rašyti. Nenoriu! Noriu į Turizmo fakultetą! Ką gali pasakyti... Statistika: iš 42 sąrašinių narių aktyviai rašo 7-9 lankytojai, nors į fakulteto kūrybos rinkinį savo kūrybą delegavo 17. Likusieji - laisvi klausytojai. Renginių lankymo vidurkis - 15 narių. Mokesčius sumokėjo 22. Noriu pažymėti rašiusius į MČTAU svetainę: K. Sadauskienę, A. Ambrukaitienę, A. Ambrukaitį, V. Adomavičienę, A. Andrijauskienę, E. Deviatnikovienę, V. Jurėnienę, T. Lašienę, I. Liužinienę, B. Nainienę, A. Naktinį, N. Riaubaitę, L. Stanevičių, R. Šimkūną, D. Vabalienę. Čia aš neišskiriu aktyvųjų. Reiškiu padėką visiems!

2. RENGINIAI

Dėl paaštrėjusios situacijos su COVID-19 pora paskaitos nevyko. Tuo laiku buvo dirbama nuotoliniu būdu ir ruošiamas medžiaga rinkiniui „Vilties versmės.“

2.1. Sausio 13 d. minėjimas. Viltys ir godos. Fakulteto narių patirtys ir prisiminimai. Organizaciniai literatūros fakulteto veiklos 2022 metais klausimai. Buvo prisiminti tragiški mūsų nepriklausomybės įvykiai. Pasisakė L. Stanevičius, K. Sadauskienė, J. Baleiša ir kt.

2.2 Vasario 10 d. Fakultetas turėjo svečią - Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininką Audrių Antanaitį. Kalbos klausimai literatams visada yra svarbūs ir įdomūs. Daugelis Literatūros fakulteto klausytojų yra buvę lietuvių kalbos mokytojai, žurnalistai ir žmonės – ne tik kalbos vartotojai, bet ir kūrėjai.

Pradėjęs nuo bendrosios semantikos, nuo laikų, kai maždaug prieš šimtą tūkstančių metų atsirado artikuluota kalba, prelegentas analizavo žodžius *signalus*, žodžius *simbolius*, *informuojančius*, *ritualinius* bei *emocinius* žodžius, kalbėjo apie jų daugiareikšmiškumą, jų socialinę paskirtį. Daroma išvada, kad kalbai modernėjant, žodžių mažėja, bet jų semantinis laukas plėtėja.

2.3. Vasario 24 d. Kaip gyventi pagal gamtos dėsnius? Lektorė: Danutė Daudaitė Januškienė, knygos „Prigimtinis kvėpavimas“ autorė.

Cituoju Lankytos K. Sadauskienės reportažą: „Su baimė ir nerimu skambinu į Šiaulius lektorei Danutei Daudaitei-Januškienei, kuri turi atvykti pas mus skaityti paskaitą „Kaip gyventi pagal gamtos dėsnius“ ir pristatyti knygą „Prigimtinis kvėpavimas“ (leidykla

Lucilijus, 2014). Danutė atsiliepė žvaliu, energingu balsu: „Repetuoju! Atvykstu!“. Ji kupina meilės, gyvenimo džiaugsmo, optimizmo, sugalvojusi savo kvėpavimo metodiką – prigimtinį kvėpavimą. Ji rašo: „Stebuklingas pasikeitimas vyksta dėl stuburo energetinių kamščių pašalinimo ir nuolat atliekamų namų darbų, skirtų varinėti aukštą dažnių energiją. Ji uždega vidinę saulę, įžemina, džiugina širdį, sukuria jaunystei būdingą įsimylėjimo būseną“. „Labai svarbu, – sako Danutė, gyventi be vidinės agresijos, be pykčio, neigiamų emocijų“. „Meilės energija viską valdo!“ – teigia ji.

2.4. Kovo 10 d. Dienoraštis. Jo rašymo efektai, įtaka sveikatai ir netikėtos savauklos pasekmės. Lektorius: literatūros fakulteto dekanas Jonas Kirtiklis.

Cituoju Nijolės Riaubaitės atsiliepimą - Jono Kirtiklio straipsnis atkreipė literatų dėmesį į dienoraščio rašymą, kaip daugiafunkcinį dalyką – jis išsamiai aiškina to rašymo naudą, sužinojau, kad tai gali būti net psichoterapijos priemonė, dvasios gydymo būdas. Nuostabu! Man atrodo, kad tokia psichoterapijos priemonė, labiausiai prieinama plunksnos valdymo meną įvaldžiusiems žmonėms, gali pasitarnauti ir kitiems. Ypač dėl savo paprastumo – rašyti juk visi mokame. Ne veltui, matyt, mūsų dekanas atkreipė į tai dėmesį būtent dabar. Galbūt šiuo metu yra aktualiausias laikas valytis nuo neigiamos informacijos sancaupų ir gydytis nuo jos žalingo poveikio ir pasekmių.

2.5. Kovo 24 d. Apie didybės maniją, kuklumą ir santykius brandžiam amžiuje. Lektorius: menotyrininkas laidos „Daiktų istorijos“ vedėjas Saulius Pilinkus.

Literatūros fakultete svečiavosi LRT laidos „Daiktų istorijos“ vedėjas ir kūrėjas, menotyrininkas Saulius Pilinkus, kuris po dukart atidėto susitikimo pagaliau perskaitė paskaitą „Apie didybės maniją, kuklumą ir santykius brandžiam amžiuje“ ir padovanojo senjorams po originalų kalendorių „Draugai, Padėjėjai, Sargai“.

Saulius Pilinkus savo trūkumą – kaupti daiktus – sugebėjo paversti pranašumu: iš minuso – plusu. Atsirado nuostabiai patraukli, „trijų poterėlių“ – kaip jis pats sako, LRT laida „Daiktų istorijos“. Ir kokių tik nuotykių jo veikloje nepasitaikė! Štai pasikuklinus nepavyko gauti užsakymo restauruoti paminklo Simonui Konarskiui atminti. Tačiau drąsa prasiveržė kitur. Sulaikę kvapą klausėmės, kaip keletui vaikinų pavyko pastatyti Vilniuje biustą Frankui Zappai atminti. Kaip ryžtingai buvo organizuotas F. Zappos paminklo pristatymas Baltimorės mieste. Keli lietuviai gavo Baltimorės garbės piliečių vardus ir prisidėjo prie Lietuvos išgarsinimo JAV.

Per bemaž dvi valandas buvo pripasakota aibė istorijų, pateikta originalių įžvalgų. Kad ir paplitęs lyginimas savo gyvenimo sąlygų ne su tais, kurie gyvena blogiau, o su tais, kurie visko pertekę. O ko vertas sveiko egoizmo trūkumas ir negebėjimas mylėti arba bent gerbti save. Juk neturėsi, ko projektuoti į kitus, būsi jiems abejingas. Spalvingas, kupinas patrauklių istorijų buvo ir yra šio nuostabaus žmogaus gyvenimas.

2.6. Balandžio 14 d. Lietuvių poetų patirčių įprasminimas literatūroje. Lektorė: habilituota humanitarinių mokslų daktarė prof. Viktorija Daujotytė.

Literatūros fakultete prieš Šv. Velykas, Didįjį ketvirtadienį, įvyko labai lauktas susitikimas su profesore Viktorija Daujotyte – Lietuvos literatūros tyrinėtoja, habilituota humanitarinių mokslų daktare, Lietuvos mokslų akademijos tikraja nare, Lietuvos rašytojų sąjungos nare. Profesorė perskaitė paskaitą „Lietuvių poetų patirčių įprasminimas literatūroje“.

Savo įspūdziais apie prof. Viktorijos Daujotytės paskaitą „[Senjoro užrašuose](#)“ dalijasi Literatūros fakulteto klausytoja Vilija Jurėnienė. Straipsnyje „Jo didenybė eilėraštis“ p. Vilija rašo: „Visą gyvenimą galvojau, kad poezija yra jaunų žmonių saviraiškos forma, nes jie turi daugiau polėkio, entuziazmo ir vidinės ugnies. Profesorė patikino, kad amžius neturi reikšmės. Net devyniasdešimtmečiai Algimantas Baltakis ir Ramutė Skučaitė rašė ne tik brandžius, bet ir uždegančius poezijos posmus. Ji pabrėžė, kad sąvokos *jaunystė* ir *senatvė* yra labai sąlygiškos ir priklauso nuo individualybių. Auditorija pasijuto pamaloninta ir pritarė, kad išsilavinusiam žmogui neturėtų pakakti tik sotaus ir patogaus gyvenimo“.

2.7. Balandžio 28 d. Skaitovo patirtis. Žurnalistinio, redaktoriaus, fotografo radijo diktorius ir kitų pranešėjo profesijų darbo ypatumai ir įžvalgos. Lektorius: daugelio meninių sąjungų narys Juozas Šalkauskas.

Įstabų žmogų - Juozą Šalkauską - balandžio pabaigoje turėjo garbės pamatyti ir išgirsti MČTAU literatai.

Per susitikimą su Literatūros fakulteto klausytojais J. Šalkauskas iš pradžių papasakojo, kad dar nebaigęs mokyklos, dalyvavo „Kalba Vilnius“ paskelbtame konkurse į radijo diktorius. Įveikė du turus! Jau būdamas Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto studentu vėl dalyvavo konkurse. Perėjo trečią turą vienintelis iš trijų šimtų dalyvių!

Svečias skaitė Pauliaus Širvio, Bernardo Brazdžionio, Jono Strielkūno eilėraščius. Buvo proga pasigėrėti jo taip pažįstamu įtaigiu balsu ir aiškia tartimi. Juozas, mano nuomone, moka nukreipti nevalingą klausytojo dėmesį suinteresuotumo ir susikaupimo linkme. Tam jis, jautriai sekdamas auditorijos reakciją, panaudoja savo gerą dikciją, aiškią tartį, balso lankstumą, malonų ausiai tembrą, taupią emocinę paletę. Juozas prisipažino, kad niekada gyvenime nedirbo tokio darbo, kuris jam būtų nemielas. Mat jo veikla ir pomėgiai daugiausia siejasi vieni su kitais. Kad ir kaklaraiščių kolekcionavimas. Jo kolekciją sudaro daugiau kaip 2000 kaklaraiščių! Mums buvo pademonstruota apie 20 eksponatų. Kiekvienas iš jų turi originalumo žymę - kaklaraiščiai iš medžio, vilnos, netgi geležies ir gintaro. Stulbino, džiugino akį raštų ir simbolikos įvairovė. Mūsų dėmesiui taip pat buvo pateikti kaklaraiščiai, kokius nešiojo prezidentai G. W. Bushas ir V. Adamkus. Gėrėjomės jo, kaip fotografijos meistro, profesionalumu, vartydami meniškai išleistus albumus: Peru ir Kolumbija, Naujoji Zelandija, įžymių žmonių portretai.

2.8. Gegužės 12 d. spaudos draudimas dailėje ir poezijoje. Lektorė: Lietuvos pedagogė, socialinių mokslų daktarė Irena Kubilienė.

Gegužės mėnesį Literatūros fakulteto klausytojai į užsiėmimą vyko į Kairėnus, į Knygnešio draugijos pirmininkės dr. Irenos Kubilienės išpuoselėtą sodybą, nors tą dieną dangus nepagailėjo liūšių pliūpsnių. Neišsigandome! Gera nuotaika, šiltas ir draugiškas bendravimas lydėjo visą dieną.

Kubilienė pasiūlė, kad užsiėmimas vyktų kaip seminaras – diskusija, pasidalijant mūsų prisiminimais. Mes turėjome prisiminti, kada pirmą kartą išgirdome tą prasmingą žodį „knygnešys“. Nieko nelaukdamas pasisakė dekanas Jonas Kirtiklis, po jo - Vilija Jurėnienė, Dalia Vabalienė, Jonas Baleiša ir kiti. Į K.Sadauskienę ir Vidą Augutienę kreipėsi, kaip į knygnešių aines.

I. Kubilienė - knygnešio Mykolo Račkaus vaikaitė. Gerbdama senelio darbus ir puoselėdama jo atminimą, visą gyvenimą renka faktus apie jį ir kitus knygnešius. Gerai ištyrinėjusi knygnešių knygų gabenimo per sieną kelius, būdus ir iššūkius. Tai buvo gana sudėtingas ir pavojingas darbas. Patekus į žandarų rankas, grėsė areštas ar ilgas įkalinimas.

2.9. Gegužės 17 d. MČTAU lankytojos Vilijos Jurėnienės knygos „Vieno namo istorija“ pristatymas. Moderatorė: Violeta Žalytė, psichologė.

Literatūros fakulteto amfiteatrinė salė buvo pilna žmonių – vyko renginys, per kurį buvo pristatyta Vilijos Jurėnienės knyga „Vieno namo istorija“.

Citoju save-Šiandien mes aptarsime ketvirtą Vilijos Jurėnienės knygą „Vieno namo istorija“. Šioje ilgaamžės knygoje, kaip ir visoje jos kūryboje, dominuoja švelnus humoras, išmintis ir sveikas požiūris į gyvenimą.

„Moji goda, mojo bogatstvo (Mano metai - mano turtas – liet.)“, - įtaigiai dainuoja Vachtangas Kikabidzė. Visi supranta, kad turtas - ne pragyventų metų kiekis, o sukaupta patirtis, išmintis ir žinios, kuriomis daliniesi su kitais.

3.VIRŠPLANINIAI DARBAI

3.1. Lietuvių kalbos komisijos pirmininko A. Antanaičio užsakymu parengiau „Struktūrinio diferencialo“ brėžinius, pagal kuriuos Aleksandras Vilks, panaudodamas tinkamą medžiagą, meistriškai paruošė vaizdinę priemonę.

3.2. Kartu su Kultūros fakultetu buvo įvykdytas Broniaus Bušmos, serialo „Giminės“ scenarijaus autoriaus naujos knygos „Giminės. Taip jie jas kūrė“ pristatymas ir aptarimas. Daugiau 20 lankytojų įsigijo knygą su autoriaus autografu.

3.3. Paruošta, jau suredaguota knyga „Vilties Versmės“. Rugsėjo mėn. knyga išvys dienos šviesą. Reiškiu padėką rektorei dr. Žitai Žebrauskienei už moralinę ir finansinę paramą.

3.4. Fakulteto lankytojai taikosi sudalyvauti dr. Liutauro Degėsio mokymo programoje: „Suaugusiųjų pilietinis meninis ugdymas, kaip kūrybinio ir kritinio mąstymo sklaidos galimybė“. Programą aktyviai studijuoja ir apmąsto, ką gero pasisems.

3.5. 2022 m. rudens sesijoje numatyta fakulteto narių asmeninėmis lėšomis jau išleistų knygų pristatymai ir aptarimai. L. Stanevičius, E. Deviatnikovienė, J. Ambrukaitis, N. Riaubaitė, A. Naktinis, B. Staskonytė, R. Šimkūnas, I. Šeputienė. Šie klausytojai šiemet išleido knygas.

3.6. Lankytoja K. Sadauskienė Europos Parlamente dalyvavo Gedulo ir vilties dienos paminėjime ir davė interviu žurnalistui Mindaugui Laukagaliui.

3.7. J. Kirtiklis ir K. Sadauskienė skaitė pranešimus konferencijoje apie totalitarizmą „Žmonių laikai“.

4. FAKULTETO DARBO ĮVERTINIMAS

Mano paties fakulteto darbo įvertinimas 10-balėje sistemoje - 7. Yra daug neišnaudotų rezervų. Išnaudojimas priklausys ne tik nuo manęs... Daugėja patenkintų fakulteto veikla (čia neturiu mintyje Rektorato-tik lankytojus) - tai rimta vystymosi bazė.

MČTAU Literatūros fakulteto dekanas Jonas Kirtiklis